

■ TRIBUNA POLITICA

Fusiuns da vischnancas èn en il trend – cun tge effect?

DA BARBARA JANOM STEINER,
CUSSEGLIERA GUVERNATIVA*

Is ultims sis onns hai jau, sco scheffa dal departament da finanzas e vischnancas, dastgà prender part da numerusas occurrenzas davart il tema «fusiuns da vischnancas».

Avant las votaziuns eran quai per il solit occurrenzas d'infurmaziun. Suenters resultats positivs han lura savens er gi lieu festas da fusiun. I sa chapescha da sez che l'atmosfera a chaschun da questas festas era per ordinari pli lucca ch'avant las votaziuns. Interessanta era ed è la debatta davart la tematica en mintga cas. Cunzunt ils blers discurs m'han avert il mund da las votantas e dals votants al lieu. Temas e speranzas èn savens fitg datiers ina da l'autra. Jau sun superbia e satisfatga ch'jau hai dastgà e dastg anc adina esser ina part da quest process da refurma en noss chantun.

Adina puspè vegn ins confrontà cun la prentensiun nundifferenziada che las regions perifericas da la Svizra en general e dal Grischun en spezial hajan ina tenuta plitgusch anti-quada. La realitad mussa in maletg tut auter. Entaifer 18 onns è il dumber da vischnancas politicas en il Grischun sa reduci a la mesadad. L'onn 2001 existivan anc 212 vischnancas. A partir dal 1. da schaner

2019 datti mo pli 106. Las refurmas da las structururas han cunzunt gi lieu en las valladas plitgusch ruralas da noss chantun. Da quest fatg dastgain nus esser superbis.

Ina basta dentant betg da mussar il maletg da las Grischunas e dals Grischuns progressivs. La politica materiala pretenda oravant tut er ch'ins s'occupia en moda critica dals svilupps. La regenza grischuna ha perquai elavurà in rapport davart las structururas communalas che mussa il stadi da las vischnancas grischunas e ch'illustrascha l'effect da fusiuns da vischnancas. Sco instrumentari respectiv vegn applitgada la «controlla da las fusiuns» ch'è vegnida elavurada da la scola auta da tecnica ed economia (Sate) Cui-ra.

Il facit è allegraivel! Las vischnancas grischunas sa preschentan tut en tut en in stadi finanziel ed organisatoric excellent. Malgrà

grondas investiziuns en l'infrastructura communalas è la situaziun finanziela da las vischnancas solida. Betg sco ultim è quai d'attribuir er a las fusiuns succedidas. Er l'effect da las fusiuns po sa laschar vesair cunquai ch'ils resultats da la controlla da las fusiuns èn per gronda part positivs. Quai che m'allegra spezialmain: Ina gronda maioritad da las votantas e dals votants acceptass danovamain la fusiun.

Mintgina e mintgin da nus percepescha differentamain ils effects emozionalis e forsa er ils effects razionalis da fusiuns da vischnancas. Il rapport davart las structururas communalas dat in sguard objectiv sin las refurmas da las structururas succedidas. La cumprova che las fusiuns n'èn betg mo in trend, ma bain ch'ellas portan er in niz evident, conferma ch'il cussegl grond e la regenza han definì – cun lur strategia da refurma – ina directiva cunvegna. Ir la via, quai ston en il Grischun cun raschun las votantas ed ils votants. Er sch'igl ha qua e là, durant il process da fusiun, crappa sin via: Tgi che va cun quità na vegn betg a stargpitschar, ma bain a guntgir la crappa e la finala a cuntanscher la finamira.

* Cussegliera guvernativa Barbara Janom Steiner è cheffa dal departament da finanzas e vischnancas.